

Oslo, 02.11. 2009

Behandling av Statsbudsjettet for 2010. Naturvernforbundets innspill til Næringskomiteen

Fiskerikripos. Ulovlig og uregulert fiske (IUU-fiske), særlig i Barentshavet, har vært et alvorlig miljø- og økonomisk problem. Fisket er redusert kraftig, men har ikke opphørt. På det meste omsatte dette fisket for minst 2 milliarder kroner i året. I en rapport vi var med å lage for Fiskeri- og kystdepartementet tidligere i år, avslørte vi at også norske aktører, både i Norge og i utlandet, deltar i organisering og omsetning innen ulovlig fiske, både i Barentshavet og andre steder.

Det ulovlige fisket er styrt av et lite knippe nettverk. Mye tyder på at nordmenn er sentrale i flere av disse. De flytter sin virksomhet fra havområde til havområde. Flere av båtene tatt for ulovlig fiske i Barentshavet er fartøy som tidligere har tyvfisket i Sørishavet, styrt av norske bakmenn. Bakmennene må tas og smutthullene tettes for å bekjempe IUU internasjonalt. Ulovlig fiske kobles stadig tydeligere til annen svært alvorlig kriminalitet.

Forslag til komitémerknad: "Komiteen ber regjeringen om å styrke arbeidet knyttet mot fiskerikriminalitet og ta et internasjonalt lederskap i den internasjonale kampen mot organisert, økonomisk kriminalitet på fiskeriområdet (IUU-fiske). Vider ber komiteen om at regjeringen raskt setter i gang arbeidet med Fiskerikripos og at dette arbeidet bidrar inn mot det internasjonale initiativet for å få IUU-fiske definert som grenseoverskridende økonomisk kriminalitet i FN".

Subsidiering av drivstoff. Norske fiskefartøy subsidieres med rundt 400 millioner NOK i året gjennom fritak fra CO₂ og mineraloljeavgift. Dette er den siste store subsidieringen av norsk fiskerinæring. Naturvernforbundet mener det er uansvarlig å bruke nær en halv milliard kroner på å subsidiere fiskerinæringens energiforbruk. Dette er ikke bare et CO₂- og NO_x- problem. En konsekvens er at noen fiskere subsidieres mye mer enn andre. En kystfisker får rundt 10 000 kroner per årsverk mens en trålfisker får 150 000 kroner. Flåtene er direkte konkurrenter om både ressurser og arbeidskraft. Skjevfordelingen er en fordel for den mest miljøødeleggende av disse to gruppene: Trålerflåten.

Forslag til komitémerknad: Komiteen ber regjeringen fjerne fiskeflåtens fritak for CO₂-avgift og mineraloljeavgift. En økning av fiskerfradraget på skatteseddelen er en måte å føre hele eller deler av denne avgiften tilbake til fiskerinæringa.

Oppdrettsnæringen. Norge har i løpet av svært kort tid bygd opp en oppdrettsnæring som legger beslag på en stor del av verdens fiskeolje og andre marine ressurser til fôr. Dette er også en næring som ligger i konflikt med lokale fiskere, urfolksgrupper, miljøorganisasjoner og fagforeninger i Canada og i Chile og som har direkte negativ miljøpåvirkning på nordatlantisk laks i Norge og stillehavslaks i Canada.

Oppdrett av torsk er fremdeles et satsingsområde og det brukes statlige midler innen forskning og utvikling. Torskeoppdrett innebærer en rekke problemer i tillegg til de vi allerede kjenner fra lakseoppdrett, først og fremst knyttet til trusler mot lokale torskestammer.

Forslag til komitémerknad: Komiteen ber regjeringen om å lage en handlingsplan med tiltak, miljømål og tidsfrister for norsk oppdrettsnæring som sikrer at den negative miljøpåvirkningen som påføres norsk natur minimaliseres raskest mulig. Komiteen ber også regjeringen om å vurdere nye standarder

for etikk og miljø i forhold til hva slags oppdrettsnæring Norge kan holde seg med. Det gjelder alle sider av den norske oppdrettsnæringen; både i Norge og i utlandet; inkludert arbeidsforhold og rettigheter, ressursforbruk, smittefare og rømming. Komiteen ber regjeringen om å presentere en faglig evaluering av torskeoppdrett i Norge”.

Skogbruk. Landbruks- og matdepartementet subsidierer drift i bratt terreng og veibygging i skog. Dette gjør det mulig for skogbruket å hogge skog som de lenge har hevdet “verner seg selv”. Bratte, uveisomme skogslieer er ofte svært viktige områder i biomangfoldsammenheng nettopp fordi de har fått stå i fred for inngrep over lang tid. Det er svært lite gammel naturskog igjen i Norge, mindre enn 2% av skogen er eldre enn 160 år. Omkring halvparten av de rødlista artene som finnes i Norge (Rødlista 2006) er knyttet til skog. Veibygging og hogst ved hjelp av bla.a taubaner fører med stor subsidiert presisjon til tap av biologisk mangfold. Regjeringen foreslår å øke statstøtten. Dette vil også i stor grad direkte ramme våre siste rester med inngrepsfrie områder i skog (INON-områder, områder som er lite berørt av tunge tekniske inngrep som veier, kraftlinjer).

Skogæringens og myndighetenes egne miljøtilpasninger er ikke gode nok til å sikre de viktigste miljøutfordringene i våre skoger. Med økt subsidiering av miljøfiendtlige metoder bidrar dette til økt press mot sårbar skognatur.

Forslag til komitemerknad: “Komiteen ber om at Landbruks- og Matdepartementet i nært samarbeid med Miljøverndepartementet definerer nye og bedre miljøkrav i forbindelse med den tillyste satsingen på økt uttak av bioenergi. Komiteen ber om at regjeringen definerer en bred og tydelig miljøprofil på bioenergisatsingen som ikke kommer i konflikt med hensyn til biologisk mangfold. Komiteen ber om at det innføres forbud mot veibygging og andre aktiviteter som reduserer de biologiske verdiene i INON-områdene”.

Rensing av avrenning fra gamle gruver

Regjeringen har avsatt 1 mill til uttesting av teknologi for rensing av gruver. Det er 2000 nedlagte gruver i Norge. Mange representerer store avrenningsproblemer med akutt fare for forurensing til vassdrag, slik tilfellet er med Løkken og Follidal gruver. Det haster med å få på plass varige tiltak og det er et stort behov for økte bevilgninger til opprydding.

Sintef / NTNU har utvikla teknologi som kan representere en generell og skalerbar løsning for rensing av alle typer avrenning fra små og store gruver, uavhengig av innhold og mengde. Samtidig kan dette gi inntekter fra salg av metall.

Forslag til komitémerknad: Komiteen ber om at myndighetene definerer en konkret plan for hvordan gruveforurensing i Norge skal elimineres med prioritering av de med størst akutt forurensingstrussel. Planen må foreligge våren 2010 slik at nødvendige bevilgninger kan skje gjennom revidering av nasjonalbudsjettet”.

Mvh
Norges Naturvernforbund
Lars Haltbrekken